

การเตรียมพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน

ปาล์มน้ำมันเป็นพืชยืนต้น มีอายุการให้ผลผลิตยาวนาน (20-25 ปี) ต้องเก็บเกี่ยวผลผลิตทุก 15-20 วัน และผลผลิตในการเก็บเกี่ยวแต่ละครั้งมีปริมาณมาก ดังนั้นการปลูกสร้างสวนปาล์มน้ำมันในช่วงแรก นับว่ามีความสำคัญที่สุด เพราะต้นปาล์มน้ำมันจะให้ผลผลิตสูงอย่างสม่ำเสมอขึ้นอยู่กับการจัดการสวนในระยะเริ่มปลูกสร้างสวน ดังนั้นการปฏิบัติที่ถูกต้องวิธีในการปลูก และการดูแลรักษา จะเป็นแนวทางอันหนึ่งที่ทำให้สามารถเพิ่มผลผลิตและลดค่าใช้จ่ายในการผลิตในระยะยาวได้

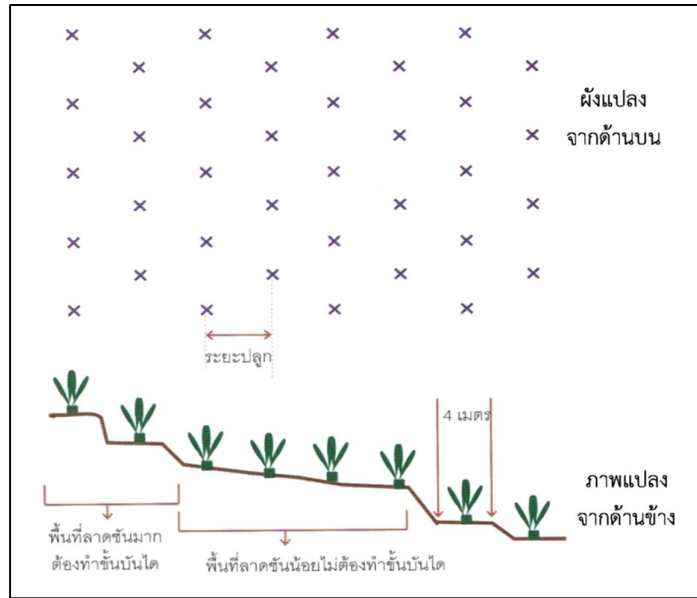
การปลูกปาล์มในพื้นที่ขนาดใหญ่ 5,000-10,000 ไร่ จะมีการแบ่งพื้นที่เป็นแปลงย่อยๆ แต่ละแปลงอาจมีขนาด 500 ไร่ ในขณะที่เกษตรกรที่มีพื้นที่ 100-200 ไร่ อาจมีการแบ่งพื้นที่เป็นแปลงย่อยๆ ขนาด 20-50 ไร่ ก็ได้ อย่างไรก็ตาม ในการแบ่งพื้นที่เป็นแปลงย่อยขนาดเท่าใดนั้นควรคำนึงถึงความเหมาะสมของพื้นที่และความสะดวกในการจัดการ เช่น การใส่ปุ๋ย การเก็บเกี่ยวผลผลิต และความสม่ำเสมอของคุณสมบัติดินด้วย

การโค่นล้ม

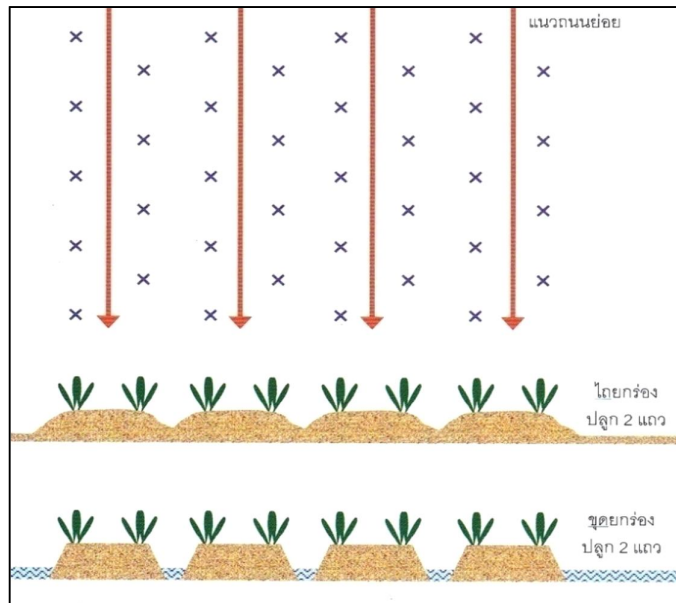
การเตรียมพื้นที่ปลูก ควรดำเนินการในฤดูแล้ง เพราะสะดวกในการใช้เครื่องจักรกลโค่นและกำจัดต้นไม้ออกจากแปลง ไถพรวนปรับพื้นที่ให้เรียบ ควรกำจัดซากต้นไม้และวัชพืชออกจากแปลง ไถพรวนปรับพื้นที่ให้เรียบ ในกรณีที่โค่นล้มปาล์มเก่าเพื่อปลูกใหม่ทดแทน ควรใช้วิธีสับต้นปาล์มและกองให้ย่อยสลายในแปลง ไม่ควรกองซากต้นปาล์มสูงเกินไป เพราะจะเป็นที่วางไข่ของด้วงแรด

การปรับพื้นที่เพื่อปลูกปาล์มน้ำมัน

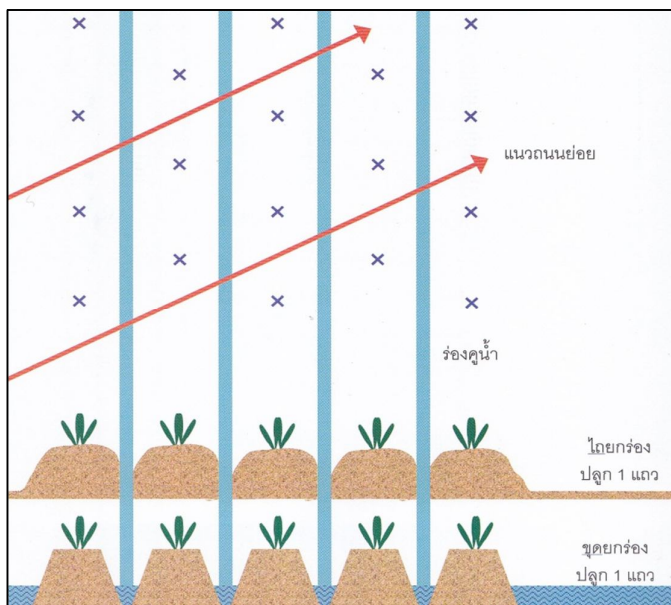
การปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมักไม่มีปัญหาในการเตรียมพื้นที่ เช่น พื้นที่ที่มีความลาดเอียงต่ำกว่า 12% ถือว่ามีความเหมาะสม โดยหลังจากกำจัดพืชดั้งเดิมในพื้นที่ออกแล้ว สามารถทำการแบ่งพื้นที่ ไถพรวน 1 ครั้ง แล้วปักแนวปลูก ขุดหลุมปลูกได้เลย แต่ถ้าพื้นที่มีความลาดชัน จำเป็นต้องปรับพื้นที่ทำชั้นบันไดกว้างอย่างน้อย 4 เมตร (วัดระยะปลูกในแนวราบของชั้นบันได หากวัดในแนวลาดชันจะทำให้ต้นเจริญเติบโตชิดกัน) (ภาพที่ 14) ในทางตรงกันข้ามถ้าเป็นที่ลุ่มก็ต้องทำการยกร่อง เพื่อป้องกันน้ำท่วมซึ่งทำได้ 2 อย่างคือ ไถยกร่อง และขุดยกร่อง หากสภาพพื้นที่ลุ่มไม่มากนักอาจมีการไถยกร่องและปลูกปาล์ม 2 แถวบนร่อง และใช้สันกลางร่องเป็นถนนย่อย (ภาพที่ 15) และหากเป็นพื้นที่ลุ่มมากอาจต้องไถร่องถี่ขึ้นและปลูกปาล์ม 1 แถวบนร่อง แล้วทำถนนย่อยขวางแถวปลูก (ภาพที่ 16) ซึ่งการปลูกบนร่องควรปลูกห่างจากขอบคูอย่างน้อย 2 เมตร เพื่อสะดวกต่อการปฏิบัติงาน

ภาพที่ 14 การวางผังปลูกในพื้นที่ลาดชัน (ธีระพงษ์, 2555)

ภาพที่ 15 การวางผังปลูกในพื้นที่ลุ่มไม่มาก (ธีระพงษ์, 2555)

ภาพที่ 16 การวางผังปลูกในพื้นที่ลุ่มมาก (ธีระพงษ์, 2555)

การทำถนนในแปลง

เพื่อใช้เป็นเส้นทางขนส่งผลผลิตและปฏิบัติงานในการดูแลรักษาสวน และเก็บเกี่ยวปาล์มน้ำมัน การวางผังทำถนนขึ้นอยู่กับสภาพภูมิประเทศและขนาดของสวนปาล์มน้ำมัน โดยทั่วไปรูปแบบของถนนมี 3 แบบคือ

1. ถนนใหญ่

กว้างประมาณ 6-8 เมตร ห่างกันประมาณ 1 กิโลเมตร เพื่อใช้เป็นเส้นทางขนส่งวัสดุ การเกษตร และผลผลิตไปโรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม สามารถรับน้ำหนักรถบรรทุกขนาดใหญ่ได้ (สำหรับสวนปาล์มขนาดเล็กกว่า 500 ไร่ ไม่จำเป็นต้องสร้างถนนใหญ่)

2. ถนนย่อยหรือถนนเข้าแปลง

เป็นถนนที่สร้างแยกจากถนนใหญ่ มีความกว้างประมาณ 4-6 เมตร ระยะห่างถนนประมาณ 500 เมตร เพื่อใช้สำหรับขนส่งวัสดุการเกษตรเข้าสวนปาล์ม และขนส่งผลผลิต

3. ถนนซอย

เป็นถนนขนาดเล็กแยกจากถนนย่อยเข้าไปในแปลงปลูกปาล์ม ความกว้างขนาด 3-4 เมตร มีระยะห่างประมาณ 50 เมตร สำหรับขนส่งวัสดุการเกษตร และผลผลิตสู่ถนนย่อย

การทำทางระบายน้ำ

การทำระบบระบายน้ำควรทำตามความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และควรออกแบบให้เชื่อมโยงกับระบบการขนส่ง เพื่อให้มีการสร้างสะพานน้อยที่สุด ในสวนปาล์มประกอบด้วยทางระบายน้ำ 3 ประเภท คือ

1. ทางระบายน้ำระหว่างแถวปาล์ม

ควรสร้างขนานกับทางระบายน้ำหลักและตั้งฉากกับทางระบายน้ำระหว่างแปลง ขนาดของทางระบายน้ำระหว่างแถวปากร่องกว้าง 1.2 เมตร ท้องทางระบายน้ำกว้าง 0.3-0.5 เมตร และลึก 1 เมตร การทำทางระบายน้ำระหว่างแถวปาล์มขึ้นอยู่กับชนิดของดินในแต่ละแปลง ถ้าเป็นที่ลุ่มน้ำท่วมขัง ควรขุดระบายน้ำทุกๆ 2-4 แถวปาล์ม ถ้าเป็นที่ราบลุ่มควรมีการระบายน้ำที่ดี ควรทำทางระบายน้ำทุกๆ 6 แถว ถ้าเป็นที่ดอนใช้ระยะ 100 เมตร

2. ทางระบายน้ำระหว่างแปลง

ควรสร้างขนานกับถนนเข้าแปลง ห่างกันประมาณ 200-400 เมตร ทางระบายน้ำนี้จะตั้งฉากและเชื่อมโยงกับทางระบายน้ำหลักมีขนาดของคูกว้าง 2-2.5 เมตร ลึก 1.2-1.8 เมตร ท้องคูกว้าง 0.6-1 เมตร

3. ทางระบายน้ำหลัก

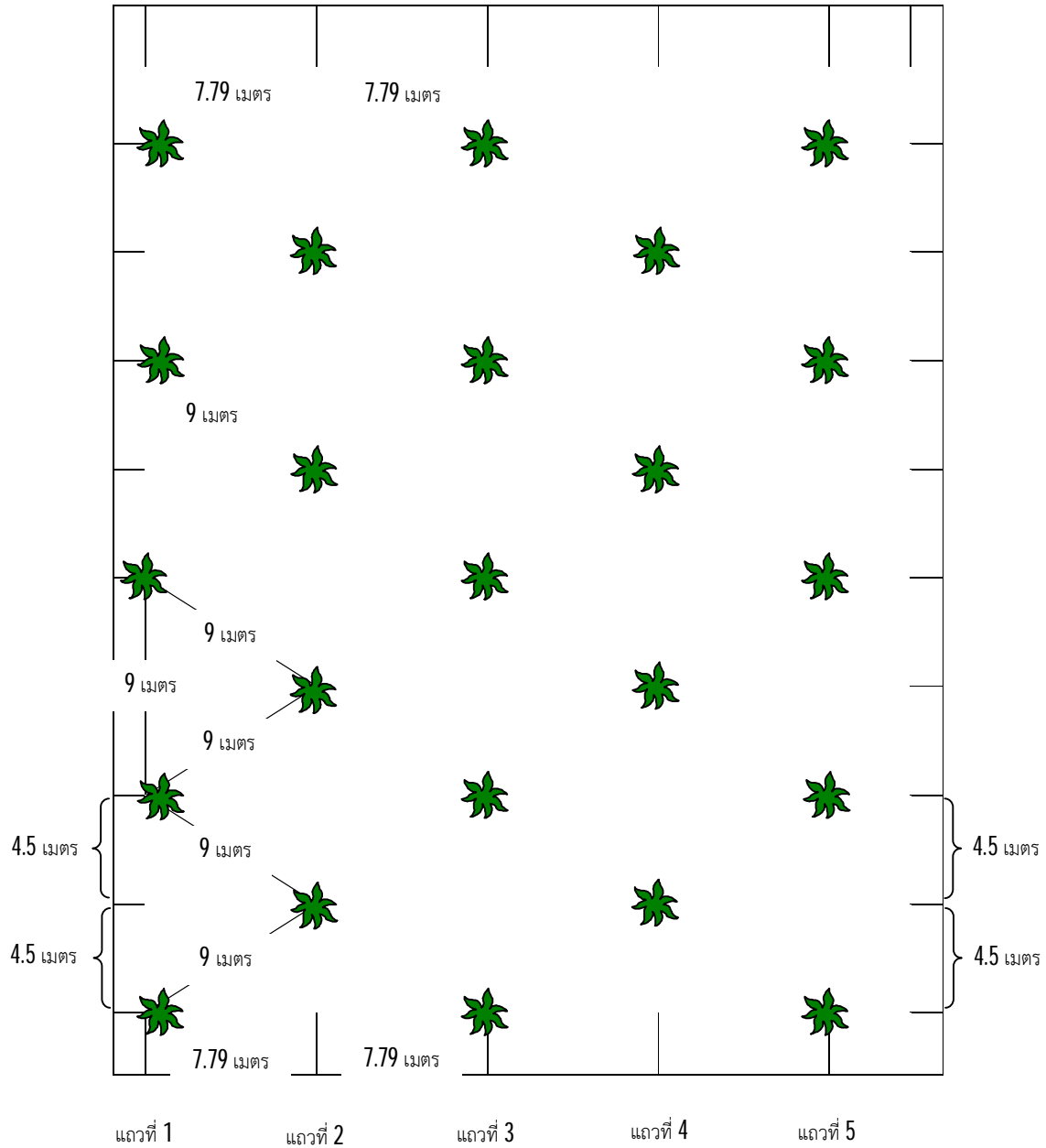
เป็นทางระบายน้ำขนาดใหญ่สามารถรับน้ำจากทางระบายน้ำระหว่างแปลงได้ แล้วไหลลงสู่ทางน้ำธรรมชาติต่อไป ส่วนมากร่องน้ำขนาดใหญ่นี้จะสร้างขนานกับถนนใหญ่ หรือตามความจำเป็นในการระบายน้ำ มีขนาดปากร่อง 3.5-5 เมตร ท้องร่องกว้าง 1 เมตร และลึกประมาณ 2.5 เมตร โดยปกติด้านข้างของทางระบายน้ำจะมีมุลาดชันประมาณ 50-60 องศา จากแนวขนานของทางระบายน้ำ

การวางแนวปลูก

ทำหลังจากสร้างถนนและทางระบายน้ำ ควรวางผังแปลงแบบสามเหลี่ยมด้านเท่า ให้แถวปลูกหลักอยู่ในแนวเหนือ-ใต้ อาจใช้ระยะปลูก 8.5x8.5x8.5 เมตร สำหรับพันธุ์ที่ทางใบสั้น เช่นลูกผสมสุราษฎร์ธานี แต่ส่วนใหญ่มักใช้ระยะปลูก 9x9x9 เมตร เพราะใช้ได้กับปาล์มน้ำมันทุกสายพันธุ์ เพื่อให้ต้นปาล์มทุกต้นได้รับแสงแดดมากที่สุดและสม่ำเสมอ

วิธีการวางผังปลูกปาล์มน้ำมัน (ภาพที่ 16) ทำได้โดย

1. ให้ปักหลักแถวแรกตามแนวทิศเหนือ-ใต้ให้ห่างกัน 9 เมตร (โดยเริ่มต้นจากมุมใดมุมหนึ่งของแปลงปลูก)
2. จากหลักแรกของแถวที่ 1 ปักหลักตามแนวตั้งฉากกับแถวที่ 1 ในทิศตะวันออก-ตะวันตก และให้หลักห่างกัน 7.79 เมตร (ซึ่งหลักในแนวตั้งกล่าวจะเป็นแนวของแถวที่ 2,3,4....)
3. เริ่มปักหลักแรกของแถวที่ 2 ที่ระยะห่างกับแถวแรก 7.79 เมตร และทำมุม 30 องศาที่หลักแรกของแถวที่ 1 หรือห่างจากแนวตั้งฉากกับแถวแรก 4.5 เมตร และปักหลักที่ 2,3,4... ของแถวที่ 2 ให้ห่างกัน 9 เมตร และให้ขนานกับแถวที่ 1
4. ปักหลักแรกของแถวที่ 3 ที่ระยะห่างกับแถวที่ 2 เท่ากับ 7.79 เมตร และให้อยู่ในแนวทำมุมฉากที่หลักแรกของแถวที่ 1
5. ปักหลักในแถวที่ 4,6,8,10.... ให้ทำเช่นเดียวกับแถวที่ 2 และ แถวที่ 5,7,9,11.... ให้ทำเช่นเดียวกับแถวที่ 3

ภาพที่ 16 การวางผังปลูกปาล์มน้ำมัน แบบสามเหลี่ยมด้านเท่า ระยะปลูก 9 เมตร

การวิเคราะห์ดินก่อนปลูก

หลังปรับพื้นที่และทำถนนต่างๆแล้ว ควรมีการวิเคราะห์คุณสมบัติของดินก่อนปลูก เพื่อประเมินสภาพและองค์ประกอบของดิน วางแผนปรับปรุงดินและวิธีการใส่ปุ๋ย ซึ่งในพื้นที่ขนาดใหญ่จะดำเนินการในแต่ละแปลงย่อย การวิเคราะห์คุณสมบัติของดินทางกายภาพ ได้แก่ ส่วนประกอบของดิน ความลึก ความลาดเท การระบายน้ำ การวิเคราะห์คุณสมบัติของดินทางเคมี ได้แก่ ความเป็นกรด-ด่าง (pH) ความต้องการปูนอินทรีย์วัตถุ ความเค็มของดิน ฟอสฟอรัส โปแตสเซียม แคลเซียม และแมกนีเซียม ส่วนในดินกรดจัดหรือดินพรูเพิ่มการวิเคราะห์ธาตุเหล็กและทองแดง